

Stowarzyszenie Bursztynników w Polsce

Bursztynisko

Nr 7

Październik 1999

Gdańsk

Spis Treści

SPIS TREŚCI	3
WSTĘP	4
I. SPRAWY ORGANIZACYJNE STOWARZYSZENIA	5
1. Członkowie przyjęci do 30.09.1999.	5
2. Firmy rekomendowane	5
3. Wykonanie budżetu na 31 sierpnia 1999 r.	5
4. Sąd Koleżeński	5
5. Wspomnienie o Róży Kulickiej.....	6
II. DZIAŁALNOŚĆ STOWARZYSZENIA.....	7
1. Pierwsze Mistrzostwa Świata w Poławianiu Bursztynu	7
2. Udział w konferencji „Dziedzictwo Bursztynowego Wybrzeża”	8
3. Własne wydawnictwa promocyjne	8
4. Dzień bursztynu na Jarmarku św. Dominika w Gdańsku	9
5. Współpraca z Radą Rozwoju Regionalnego przy L. Wałęsie	9
6. Przekazywanie ofert współpracy	10
7. Sprzedaż książek i wydawnictw oraz odznak	10
8. Kursy dla rzeczoznawców.....	11
9. Kronika Stowarzyszenia w czasopismach zawodowych	13
10. Wystąpienie do Komitetu Integracji Europejskiej.....	13
11. Współpraca z Muzeum Archeologicznym w Gdańsku.....	14
12. Współpraca z Uniwersytetem Śląskim	16
13. Ewidencja niesolidnych kupców	16
III. WIADOMOŚCI ZE ŚWIATA	17
1. Muzeum Inkluzji w Bursztynie	17
2. Wyniki konkursu w dziedzinie sztuki i rzemiosła bursztynowego Krajów Nadbałtyckich w Ribnitz-Damgarten.....	19
3. Jubileusz Państwowego Instytutu Geologicznego.....	21
4. Wystawa „Bursztyn – magiczny kamień” w Malborku.....	21
5. Wystawa „Bursztyn – skarb dawnych mórz”	22
6. Wystawa „Gdańsk w Małym Gdańsku”	22
7. Niemiecki dar na rekonstrukcję Bursztynowej Komnaty	23
8. Notowania cen skupu surowca bursztynowego.....	23

Wydaje: Zarząd Główny Stowarzyszenia Bursztyenników w Polsce
80-382 Gdańsk, ul. Beniowskiego 5, hala nr 3, pokój 116.
tel/fax – (58)5549223. E-mail – sbp@sbp.com.pl

Redakcja: Wiesław Gierłowski, Giedymin Jabłoński, Jacek Bielak.

Biuro Zarządu przyjmuje korespondencję do zamieszczenia na łamach „Bursztyniska” i zgłoszenia na reklamy firm.

Wstęp

Pogorszenie się koniunktury na rynku bursztynowym, wyraźnie widoczne od początku tego roku, zwiększyło intensywność konkurencji pomiędzy firmami co z kolei przeniosło się na pewną skłonność do konfliktów pomiędzy ludźmi. Dla Zarządu Stowarzyszenia było to znacznym utrudnieniem w organizowaniu współdziałania pomiędzy członkami. Mimo tego udało się uzyskać znaczny postęp w konsolidacji wysiłków tych osób, które dążą do realizacji ważnych, wspólnych dla całego środowiska celów społecznych i gospodarczych.

Biuro Stowarzyszenia stało się centralą informacyjną dla prasy zawodowej, a także inspiratorem licznych promocyjnych publikacji w mediach masowych. Własne wydawnictwa są coraz liczniejsze i lepsze edytorsko. Ustanowiliśmy sprawną łączność elektroniczną i stałą publikację informacji o polskim bursztynnictwie w Internecie.

Sprawdził się, wbrew obawom niektórych członków, system rekomendacji firm. Wzajemna obserwacja podmiotów gospodarczych pozwala niezwłocznie wykrywać naruszenia zasad regulaminowych. Sąd Koleżeński zdecydowanie reaguje w takich przypadkach.

Jesteśmy zapraszani na wszystkie ważniejsze targi międzynarodowe. Na niektóre organizujemy zbiorowe wyjazdy w celu nadania polskim wystąpieniom koniecznej okazałości i obniżenia kosztów uczestnictwa poszczególnych firm. Tak było w odniesieniu do targów amerykańskich w Las Vegas i Orlando. Stowarzyszenie uzyskuje też bezpłatny udział w ważnych targach krajowych jak choćby na „Amberifie” i Jarmarku Św. Dominika w Gdańsku, a w najbliższej przyszłości na „PAI-Time” gdzie wystąpimy ze stoiskiem promocyjnym.

Wspieranie nauki i muzealnictwa bursztynowego przez członków Stowarzyszenia jest działaniem zapewniającym stałą promocję naszej dziedziny gospodarki i środkiem do ulepszania dróg rozwojowych – poziomu techniki i wzornictwa, nowych zastosowań, pewnych metod wykrywania fałszyfikatów i dokumentowania dorobku bursztynników jako dziedzictwa kulturowego.

W czwartym kwartale br. Zarząd planuje ogólne zebranie środowiskowe bursztynników (również nie będących jeszcze członkami), zebranie przedstawicieli firm rekomendowanych, dwa kursy dla rzeczoznawców (wspólnie ze Stowarzyszeniem Rzeczoznawców Jubilerskich) i wydanie etykiet i folderów promujących bursztyń bałtycki. Nasze biuro zostanie wyposażone w sprzęt do kopiowania CD-romów i filmów video.

Planujemy także przeprowadzenie akcji pozyskiwania do Stowarzyszenia dobrych specjalistów w dziedzinie bursztynnictwa nie będących właścicielami firm, lecz trwale zatrudnionych w naszej branży. Liczymy w tej kwestii na pomoc kolegów prowadzących samodzielną działalność gospodarczą.

W marcu roku 2000 odbędzie się wyborcze walne zebranie członków Stowarzyszenia. Już teraz warto pomyśleć jaką pozytywną rolę moglibyśmy sprawować w zawodowym samorządzie bursztynników polskich.

Gdańsk, 5 października 1999 r.

Zarząd Stowarzyszenia

I. Sprawy organizacyjne Stowarzyszenia

1. Członkowie przyjęci do 30.09.1999.

- 138. Hanna Ciołkowska-Gryko, Warszawa
- 139. Bogdan Ciołkowski, Warszawa
- 140. Juan Carlos Sanchez, Alicante (Hiszpania)
- 141. Janina Hemmerling, Gdańsk
- 142. Dariusz Łempicki, Gdańsk
- 143. Jacek Bielak, Gdańsk

Na własne życzenie została skreślona Dorota Myrta z Sopotu

2. Firmy rekomendowane

Po 31 maja br. prawo do posługiwania się znakiem towarowym Stowarzyszenia uzyskały następujące firmy:

- 42. Katarzyna Wróblewska - Pracownia Bizuterii Artystycznej – Gdańsk, POLSKA
- 43. Józef Bojanowski J.B. JANTAR – Gdańsk, POLSKA
- 44. Krzysztof Lejko – ANELL S.C. – Gdańsk, POLSKA
- 45. Elżbieta Krasińska – Firma Jubilerska Elżbieta Krasińska – Rzym, WŁOCHY

3. Wykonanie budżetu na 31 sierpnia 1999 r.

Przychody: plan roczny	68.000	wykonanie	60.458	88,9%
Wydatki: „	77.500	„	48.431	62,5%

Planowana nadwyżka wydatków nad dochodami – 10.000, zrealizowano zysk – 12.027 zł

Oszczędność 22.027 zł osiągnięto wskutek zaniechania zakupów wyposażenia oraz ograniczenia kosztów opłat telekomunikacyjnych na penetrację Internetu, a także dzięki sfinansowaniu własnych wydawnictw z pozyskiwanych reklam.

WG

4. Sąd Koleżeński

Sąd Koleżeński Stowarzyszenia Bursztywników w Polsce ukonstytuował się w sposób następujący:

Przewodniczący – prof. Ryszard Szadziwski

Z-ca Przewodniczącego – Marian Dejcz

Sekretarz – Gabriela Gierłowska

Członkowie – Mirośława Derdzikowska

Marek Juszcak

Józef Nierzwicki

Ryszard Uliński.

Wnioski do Sądu Koleżeńskiego prosimy kierować za pośrednictwem biura Stowarzyszenia, lub bezpośrednio na ręce Przewodniczącego, jego Zastępcy lub Sekretarza.

Gabriela Gierłowska.

5. Wspomnienie o Róży Kulickiej

Dnia 25.07.1999 z grona członków założycieli Stowarzyszenia Bursztynników odeszła

dr Róża Kulicka – paleoentomolog.

Całe Jej pracowite życie zawodowe związane było z Działem Bursztyny Muzeum Ziemi PAN w Warszawie. W 1975 r. rozpoczęła pracę naukową nad inkluzjami zwierzęcymi w bursztynie przejmując ciężar odpowiedzialności za stan opracowania jednej z największych kolekcji na świecie. Pełna inicjatywy i umiejętności organizatorskich, dzięki łatwo nawiązywanym kontaktom ze specjalistami, stworzyła krąg badaczy entomologów, których zainteresowała badaniami bursztyny.

Preliminarne oznaczanie inkluzji, w których była wybitną specjalistką, wykonywała również dla innych muzeów np. dla Ribnitz-Damgarten, Halle, Łomży, a także dla gromadzących się wokół Niej licznych kolekcjonerów i bursztynników, którzy w trakcie obróbki natrafiali na inkluzje.

Do badań szczegółowych wybrała bardzo trudną grupę karaluchów (Blattodea) i strepsipterów. Wyniki badań tych ostatnich przedstawiła jako pracę doktorską obronioną w 1990 r. na Uniwersytecie Śląskim. Jest autorką wielu prac o bursztynie.

Znamy Ją z seminariów organizowanych na Gdańskich Targach Bursztyny jak i z dorocznych Spotkań Badaczy Bursztyny w Muzeum Ziemi, gdzie zapoznawała nas (nie entomologów) z tajemnicami świata stawonogów. Zamiłowanie do prac badawczych splotły się z łatwością przekładania wyników na język popularyzatorski.

Związana była np. od lat z niepełnosprawnymi dziećmi z Konstancina i Lasek do których jeździła, bądź przyjmowała w Muzeum Ziemi. Uczestniczyła w współtworzeniu scenariuszy wystaw stałych i czasowych, jak również (co bardzo lubiła) w ich organizowaniu.

Odeszła w pełni swoich możliwości twórczych. Tak zapisaliśmy w nekrologu i tak było w stocie. Jej brak odczuwamy również w gronie członków Stowarzyszenia.

Prof. dr hab. Barbara Kosmowska-Ceranowicz

II. Działalność Stowarzyszenia

1. Pierwsze Mistrzostwa Świata w Poławianiu Bursztynu

W dniach 27-28 sierpnia 1999r. odbyły się w Jantarze, gmina Stegna, Pierwsze Mistrzostwa Świata w poławianiu bursztynu. Ogółem w Mistrzostwach wystartowało prawie 200 poławiaczy z kilkunastu krajów świata. Klasyczna technika poławiania bursztynu nie zmieniła się od czasów najdawniejszych. Każdy zawodnik zaopatrzonej został w tradycyjny kaszorek - długi kij zakończony siatką do wylawiania bursztynu. Podobne sceny oglądano przed wiekami, a my znamy je z grafiki przedstawiającej poławianie bursztynu.

Wydarzenie to - mocno rozreklamowane w mediach - przyciągnęło wielu zawodników i widzów. Wśród nich najliczniejszą grupę stanowili miejscowi oraz turyści przebywający na wypoczynku w gminie Stegna i Krynicy Morskiej. Nie zabrakło również mieszkańców Gdańska, Elbląga i okolic. Dopisała pogoda i być może stało się to przyczyną, że na plażę przed specjalnie zaaranżowaną sceną w Jantarze przybyło około 2 tysiące osób.

[101](#)Zawody odbyły się w dwu etapach. Pierwszy etap to piątkowe eliminacje, podczas których zawodników podzielono na grupy po 20 osób. Po kilku rundach wytypowano 20 najlepszych zbieraczy, którzy wystartowali w sobotnim finale. Zwycięzcą okazał się 40 letni Wielkopolanin, obecnie mieszkaniec Sopotu. Oprócz nagród w kategorii „za największą masę wydobytego bursztynu” oraz „za największą bryłkę” Stowarzyszenie Bursztynników przyznało nagrodę specjalną za waleczność i honorową postawę. W trakcie drugiego etapu, w sobotę oprócz finału zawodników miała miejsce runda dla VIP-ów. Udział w tej rundzie wzięli przedstawiciele władz samorządowych, organizacji gospodarczych i partii politycznych. Jednym z lepszych zawodników okazał się Wojciech Szczurek - Prezydent Gdyni.

Rzeczoznawca Stowarzyszenia Bursztynników mgr inż. Leszek Krause sprawował funkcję Głównego Sędziego zawodów oceniając nie tylko masę, ale i walory kolorystyczne wydobywanych bryłek. Na deptaku wzdłuż plaży prezentowały się liczne firmy, sprzedawano napoje i przekąski.

Podkreśliśmy, że dla środowiska bursztynników cała impreza stanowiła dobrą formę promocji bursztynu oraz reklamy wyrobów. Na I Mistrzostwa Świata przybyła nie tylko lokalna telewizja, Radio Gdańsk i przedstawiciele prasy, ale także ekipa trzeciego programu telewizji niemieckiej. Telewizja niemiecka odwiedziła w dniach następnych niektóre pracownie i galerie członków stowarzyszenia i nakręciła szereg wywiadów. Przy okazji wyjaśniliśmy znaczenie certyfikatu jakości nadawanego przez Stowarzyszenie oraz fakt, że dla turysty z Niemiec może mieć ona zasadnicze znaczenie jako rekomendacja dla rzetelnych firm produkujących wyroby z autentycznego surowca. Materiał zostanie zmontowany w całość i ukaże się w Niemczech przed świętami Bożego Narodzenia, w porze o dobrej oglądalności.

Organizatorem imprezy była Gmina Stegna, Gminny Ośrodek Sportu i Turystyki i Rekreacji, Regionalny Ośrodek Studiów i Ochrony Dziedzictwa Kulturowego w Gdańsku oraz Stowarzyszenie Bursztynników w Polsce. Przy okazji pragniemy podziękować członkom Stowarzyszenia, którzy ufundowali nagrody dla zwycięzców przekazując w darze wyroby z własnych pracowni. Są to następujące osoby: Wojciech Klucznik - Pracownia Woytek Klucznik, Jarosław Lis - firma KOLIA, Mariusz Drapikowski – firma Art-Modern, Wiesław Gierłowski – Pracownia Konserwacji Zabytków ze Srebra i Bursztynu, Mariusz Gliwiński – Pracownia Danuty i Mariusza Gliwińskich, Anna Klucznik - Galeria Klucznik, Wojciech Kalandyk – ART-7, Jacek Leśniak - firma Venus.

Jacek Bielak

2. Udział w konferencji „Dziedzictwo Bursztynowego Wybrzeża”

Zarząd Gminy Stegna i Regionalny Ośrodek Studiów i Ochrony Środowiska Kulturowego w Gdańsku zorganizowały w dniach 27 i 28 sierpnia br., w nadmorskim ośrodku w Jantarze, konferencję pt. Dziedzictwo Bursztynowego Wybrzeża.

Współorganizatorami byli: PBP Orbis w Gdańsku, Muzeum w Elblągu i nasze Stowarzyszenie.

W sesji referatowej (27.8.), której przewodniczył mgr Kazimierz Rybicki – przewodniczący Rady Gminy Stegna, wygłoszono 6 referatów, w tym 4 autorstwa naszych członków. Bogato ilustrowane referaty wydaje Ośrodek Studiów w Gdańsku na CD-rom i będą dostępne dla zainteresowanych członków. Podajemy tytuły i autorów opracowań:

- • *Bursztyn – geneza i złoża.* prof. dr hab. Barbara Kosmowska Ceranowicz
- • *Pozycja geologiczna osadów bursztynonośnych na Mierzei Wiślanej.* dr Anna Tomczak, prof. dr hab. Józef Mojski, mgr Jarmila Krzymińska, mgr Mirosława Michałowska, mgr Radosław Pikies, dr Joanna Zachowicz
- • *Bursztyn bałtycki jako świadek życia sprzed 40 milionów lat.* mgr Elżbieta Sontag
- • *Bursztyniarskie warsztaty neolityczne na Żuławach.* prof. dr hab. Ryszard F. Mazurowski
- • *Bursztyn w pradziejach i we wczesnym średniowieczu.* mgr Marek Jagodziński
- • *Artystyczne dzieła bursztynników znad ujścia Wisły.* mgr Wiesław Gierłowski

W sobotę 28.8.br. odbyło się konwersatorium i dyskusja okrągłego stołu, której przewodniczył mgr Wiesław Gierłowski, na temat: „Zasoby dziedzictwa kulturowego Bursztynowego Wybrzeża jako potencjalny produkt turystyczny”.

Wprowadzeniem do dyskusji były opracowania:

- • mgr Jacka Bielaka – *Europejski certyfikat jakości produkcji firm bursztyniarskich*
- • mgr Tomasza Studzienieckiego – *Gdańsk światową stolicą bursztynu*
- • dr inż. Artura Kostarczyka – *Idea „Przestrzennego Eko-muzeum Bursztynu”*

Moderatorami dyskusji byli: mgr Bogdan Donke – Dyrektor Gdańskiego Oddziału „Orbisu” i mgr Andrzej Jankowski – Pełnomocnik Marszałka Województwa Pomorskiego do Spraw Turystyki.

Z dyskusji wyłonił się pogląd, że cały obszar delty Wisły stanowi interesujący dla turystyki tematycznej zespół dawnych i współczesnych miejsc związanych z różnymi przejawami związku człowieka z bursztynem. Od bursztynowych plaż na Mierzei Wiślanej, poprzez archeologiczne odkrywki pracowni neolitycznych w Niedźwiedziówce i wczesnośredniowiecznych w Truso do wielkiej wystawy artystycznego bursztynnictwa na Zamku Malborskim. Zdaniem organizatorów turystyki, zagranicznych przybyszów najbardziej jednak interesuje dostęp do pracowni skoncentrowanych w Gdańsku i do hydraulicznych kopalń na Żuławach.

Uzgodniono, że Stowarzyszenie Bursztynników wytypuje pracownie dostępne do zwiedzania przez zorganizowane grupy turystyczne. Zwracamy się więc do członków o zgłaszanie gotowości do przyjmowania takich grup do końca października br.

Wiesław Gierłowski

3. Własne wydawnictwa promocyjne

Etykieta reklamowa – oferta dla członków stowarzyszenia

Zarząd Stowarzyszenia realizuje wydanie małego informatora o bursztynie w języku polskim i angielskim. Wydawnictwo będzie w pełnym kolorze, z możliwością zamieszczenia własnego materiału na ostatniej stronie (np. logo firmy, reklama lub adres). Format - 11 x 8 cm po złożeniu, papier 200g/m kreda błysk, folia matowa z jednej strony okładki - pozwala na jego podwójne zastosowanie, tj. do promocji i informacji o bursztynie oraz dołączenie go jako

etykiety reklamowej do wyrobów. Dotychczas zgłosiło się 10 firm, z których każda zamówiła 1000 egz. Nie trzeba dodawać, że dzięki temu koszty produkcji radykalnie spadną. Informujemy, że istnieje jeszcze możliwość zwiększenia nakładu, zainteresowanych szczegółową ofertą prosimy o kontakt z naszym biurem. Przy zamówieniu informatora z własną reklamą na ostatniej stronie, prosimy o dostarczenie gotowych klisz na zewnętrzną stronę okładki.

Zeszyt o rekomendacji po polsku i angielsku

W ciągu ostatniego kwartału został wydany w języku angielskim folder reklamowy o znaku towarowym Stowarzyszenia. Środowisko od samego początku, gdy na targach AMBERIF 99 ukazał się po polsku mały zeszyt-informator o zasadach przyznawania znaku towarowego, postulowało szerszą kampanię informacyjną w językach obcych. Podstawowy produkt marketingowy Stowarzyszenia – certyfikat jakości – uzyskał zatem ostatnio odpowiednie narzędzie promocji. Dzięki reklamom firm wydany folder uzyskał dobrą formę i został rozesłany do podmiotów, które w trakcie AMBERIF-u zgłosiły takie zapotrzebowanie. Ponadto towarzyszy wystawom i targom, na których Stowarzyszenie posiada stoisko (Las Vegas, Pai-time, Amberif, Orlando). Zaowocowało to natychmiast większą ilością korespondencji i zgłoszeń z zagranicy. W kolejnych kwartałach folder będzie nadal ulepszany i wydawany w j. hiszpańskim, niemieckim i francuskim.

Jacek Bielak

4. Dzień bursztynu na Jarmarku św. Dominika w Gdańsku

Stowarzyszenie Bursztynników wykorzystało piękny, sobotni dzień 7 sierpnia br. na promocję bursztynu bałtyckiego wśród licznych rzesz turystów zgromadzonych tego lata w Gdańsku.

Na wielkiej estradzie w centrum miasta publiczność mogła podziwiać nie tylko unikalną biżuterię projektowaną i wykonywaną przez członków Stowarzyszenia (wraz z oryginalnymi strojami z wybrzeżowych domów mody), lecz i uczestników licznych konkursów wiedzy o bursztynie, którzy mogli niejednokrotnie zaimponować znajomością rzeczy nawet specjalistom. Organizatorów cieszył szczególnie poziom wiedzy u ludzi młodych, z odległych części kraju, a nawet z krajów sąsiednich.

Dużym zainteresowaniem cieszyła się wystawa książek i czasopism o bursztynie. Sprzedawane były między innymi komplety „Polskiego Jubilera” od pierwszego numeru pisma wraz opracowaniem bibliografii tematyki bursztynowej w nim zawartej.

Wspólnie z Uniwersytetem Gdańskim urządzono stanowisko rozpoznawania inkluzji i odmian bursztynu, wyposażone w sprzęt optyczny i fotograficzny. Było ono cały czas oblegane. W gablotach stoiska Muzeum Inkluzji w Bursztynie ukazano znaczącą część gdańskiej kolekcji, pochodzącej z darowizn członków Stowarzyszenia Bursztynników.

Dużą atrakcją były też pokazy obróbki bursztynu i wykonywania opraw kamieni bursztynowych. Tuż obok można było wypróbować własną zręczność w płukaniu złota tradycyjną metodą.

Przyrodnicze okazy bursztynu zostały urozmaicone zestawem pięknych rzeźb Mariusza Drapikowskiego z Gdańska, w tym repliką krucyfiksów tego autora darowaną Ojcu Świętemu Janowi Pawłowi II przez społeczeństwo Gdańska podczas ostatniej pielgrzymki.

Wiesław Gierłowski

5. Współpraca z Radą Rozwoju Regionalnego przy L. Wałęsie

Prof. Jan Horbulewicz, pełnomocnik Lecha Wałęsy, zaproponował Stowarzyszeniu stałą współpracę, uznając bursztyn za charakterystyczną cechę naszego regionu. Na początek

zapropowaliśmy wymianę wystaw z regionem florenckim we Włoszech, z którym „RRR” ma ułożoną współpracę. W zamian za zestaw dzieł współczesnych i kolekcję przyrodniczą bursztynu chcielibyśmy uzyskać na wystawę w Gdańsku ze zbiorów Palazzo Pitti słynny bursztynowy ołtarz, подарowany niegdyś Papieżowi przez Króla Jana III Sobieskiego. W dniu 9 września br. przedstawiciel Zarządu brał udział w posiedzeniu „RRR” poświęconym omówieniu roli samorządów gospodarczych. Nowe projekty ustroju samorządu gospodarczego referował Sekretarz Stanu w Ministerstwie Gospodarki Tadeusz Donocik.. Rozważano też postulaty sformułowane przez Prezydenta Pomorskiej Izby Przemysłowo-Handlowej Ryszarda Ferworna w sprawie obligatoryjnego udziału przedsiębiorców w samorządzie gospodarczym. Zarząd Stowarzyszenia wniósł zastrzeżenia do tych projektów. Biuro Stowarzyszenia posiada rozważane przez „RRR” koncepcje w opracowaniach pisemnych.

WG

6. Przekazywanie ofert współpracy

Dzięki rozpowszechnieniu się informacji o zakresie działalności Stowarzyszenia na naszą pocztę elektroniczną oraz faksami i w korespondencji listowej co raz częściej napływają oferty współpracy handlowej, kooperacyjnej i usługowej (na przykład zwiedzania pracowni za opłatą). Chcielibyśmy niezwłocznie przekazywać je wszystkim zainteresowanym członkom.

Szybkie i sprawne przekazywanie takich informacji byłoby możliwe przy zastosowaniu poczty elektronicznej. Prosimy o podanie adresu *e. mail* do przekazywania tego rodzaju komunikatów. Zapewni to szybkie i równoczesne zawiadomienie wszystkich zainteresowanych.

7. Sprzedaż książek i wydawnictw oraz odznak

Biuro Stowarzyszenia prowadzi stałą sprzedaż promocyjną (po cenach niższych od stosowanych w księgarniach) następujących książek i periodyków zawodowych:

1. *Bursztyn – skarb dawnych mórz*, praca zbiorowa 5 zł
2. *Bursztyn w przyrodzie*, katalog wystawy w Muzeum Ziemi 4 zł
3. *W bursztynowej pułapce*, Wiesław Krzemiński 35 zł
4. *Bursztyn i gdańscy bursztynnicy*, Wiesław Gierłowski 40 zł
5. *Bibliografia bursztynu*, praca zbiorowa 5 zł za 1 tom.

Do nabycia są też numery archiwalne „Polskiego Jubilera” w cenie 7 zł za zeszyt. Podajemy spis artykułów o problematyce bursztynowej zawarty w tych numerach:

nr 1

1. 1. Czwarte targi bursztynu „Amberif’97” – sukces handlowy i promocyjny – Wiesław Gierłowski
2. 2. Relacje między badaniami a obróbką bursztynu – Barbara Kosmowska-Ceranowicz
3. 3. Bursztynowa Komnata – mit i fakty – Wiesław Gierłowski
4. 4. Bursztyn na pikniku naukowym – Róża Kulicka
5. 5. Sympozjum Bursztynowe w Bochum – Alicja Pielnińska
6. 6. Notowania cen surowca bursztynowego – Stowarzyszenie Bursztynników

nr 2

1. 1. Nareszcie legalne wydobycie bursztynu – Wiesław Gierłowski
2. 2. Zabytek z ciemnej epoki (bursztynowy dar dla Stalina) – Wiesław Gierłowski
3. 3. Sucha i mokra metoda obróbki bursztynu – Jacek Leśniak
4. 4. Koncesjonowanie poszukiwań i eksploatacji bursztynu – Jacek Wróblewski
5. 5. O obróbce bursztynu na Kurpiach – Jerzy Jastrzębski

6. 6. Notowania cen bursztynu na 1.1.1997 i 31.12.1997 r. – Stowarzyszenie Bursztynników

nr 3

1. 1. „Amberif’98” – Andrzej Bielak
2. 2. Przyciągająca moc bursztynu – Wiesław Gierłowski
3. 3. Wiedza o bursztynie najlepszym sposobem promocji – Ewa Rachoń
4. 4. Prognozy rozwoju branży bursztyniarskiej – Adam Pstragowski
5. 5. Metryki i sygnowanie wyrobów – Barbara Kosmowska-Ceranowicz
6. 6. „Słoneczny kamień” w kulturze ludowej – Joanna Dankowska
7. 7. Notowania cen bursztynu na 31.5.1998 r. Stowarzyszenia Bursztynników

nr 4

1. 1. EXPO’98 – Barbara Kosmowska-Ceranowicz
2. 2. Polsce bursztynnicy. Tradycje rodziny Książków – Róża Kulicka
3. 3. Bursztyń i inne żywice kopalne świata. **Gedanit** – Barbara Kosmowska-Ceranowicz
4. 4. Wiadomości Stowarzyszenia Bursztynników

nr 5

1. 1. Pół wieku w Jantarnym – Wiesław Gierłowski
2. 2. „**Czarny Bursztyń**” – Barbara Kosmowska-Ceranowicz
3. 3. Stan zagrożenia – Wiesław Gierłowski
4. 4. Notowania cen bursztynu na 1.12.1998 r. Stowarzyszenie Bursztynników

nr 6

1. 1. Jubilerska precyzja kalkulacji – Janusz Dudnik
2. 2. AMULETUM LEGNICENSIS – Giedymin Jasińczyk Jabłoński
3. 3. Bursztynowa kolia z Igolstadt – Barbara Kosmowska-Ceranowicz, Emma Kuster
4. 4. Jak przewyciężyć kryzys – Wiesław Gierłowski
5. 5. „**Glessyt**”- Barbara Kosmowska-Ceranowicz
6. 6. Notowania cen bursztynu na 1.2.1999 – Stowarzyszenie Bursztynników

nr 7

1. 1. „Amberif’99” – zdarzenia i refleksje – Wiesław Gierłowski
2. 2. „Amberif’99” – potargowe refleksje
3. 3. Rekonstrukcja bursztynowego arcydzieła – Aleksander Kryłow
4. 4. „**Rumenit**” – Barbara Kosmowska-Ceranowicz
5. 5. Aukcja inkluzji w bursztynie – Elżbieta Sontag
6. 6. Notowania cen bursztynu na 1.5.1999 r. – Stowarzyszenie Bursztynników

Biuro Stowarzyszenia prowadzi też sprzedaż srebrnych odznak organizacyjnych w cenie 20 zł i statuetek z medalionem znaku Stowarzyszenia i poświadczeniem rekomendacji w języku polskim i angielskim w cenie 150 zł. Statuetka tylko dla firm, które podpisały umowę o przestrzeganiu regulaminowych zasad obrotu wyrobami z bursztynu.

WG

8. Kursy dla rzeczoznawców

W czwartym kwartale br. odbędą się 2 kursy dla rzeczoznawców bursztynu organizowane przez nas wspólnie ze Stowarzyszeniem Rzeczoznawców Jubilerskich. Zajęcia odbywać się będą w grupach 16-osobowych w połowie złożonych z rzeczoznawców jubilerskich, a w drugiej z bursztynników. O przyjęciu na kurs decyduje kolejność zgłoszeń.

Terminy: 18 – 21.11.1999 r. i 1 – 4.12.1999 r.

Warunki przyjęcia: posiadanie uprawnień rzeczoznawcy jubilerskiego lub w dziedzinie bursztynictwa; dla pozostałych kandydatów wykształcenie średnie i 5 lat praktyki.

1. **1. dzień** – materiałoznawstwo surowego bursztynu, jego odmian i innych żywic kopalnych. Metody identyfikacji bursztynu bałtyckiego i falsyfikatów.
2. **2. dzień** – obróbka bursztynu (mechaniczna, termiczna, typowe półfabrykaty), wykorzystanie odpadów, bhp, znajomość narzędzi, urządzeń i materiałów pomocniczych.
3. **3. dzień** – towaroznawstwo wyrobów gotowych, ich oznaczanie, metody konserwacji, znajomość technik artystycznej obróbki. Identyfikacja zabytków i wyrobów dawnych (przed 1945 r.). Rozpoznawanie metod obróbki kamieni bursztynowych użytych w biżuterii. Określanie wad materiału i obróbki.

Tematyka wykładów i ćwiczeń praktycznych będzie doręczona uczestnikom kursów przed rozpoczęciem zajęć. Otrzymają oni też w ramach wniesionej opłaty następujące książki:

Bursztyn i gdańscy bursztynnicy – W. Gierłowski

W bursztynowej pułapce – W. Krzemiński

Bursztyn, skarb dawnych mórz – praca zbiorowa pod redakcją B. Kosmowskiej-Ceranowicz

Bursztyn w przyrodzie – katalog wystawy Muzeum Ziemi PAN

Kompletny zbiór referatów z seminariów naukowych „Amberifu” z lat 1994-9

Tematy pierwszego dnia

Prof. Barbara Kosmowska-Ceranowicz

1. **1.** Złoża sukcyntu i innych żywic kopalnych przydatnych do obróbki. Sambia, Ukraina, Niemcy.
2. **2.** Geneza i właściwości sukcyntu, metody identyfikacji
3. **3.** Odmiany sukcyntu (nazewnictwo, właściwości, przydatność). Żyvice towarzyszące bursztynowi bałtyckiemu w złożach.
4. **4.** Rozpowszechnione falsyfikaty bursztynu – demonstracja próbek z kolekcji Muzeum Ziemi.

Prof. Ryszard Szadziwski

5. **5.** Inkluzje organiczne w bursztynie.

6. **6.** Znane kolekcje muzealne inkluzji. Roślinność lasu bursztynowego

Inż. Leszek Krause

7 i 8. Klasyfikacja handlowa surowca bursztynowego na podstawie demonstrowanych partii surowca

Tematy drugiego dnia

Dr inż. Małgorzata Kucharska

1. **1.** Metody poprawiania naturalnego bursztynu.
2. **2.** Bursztyn prasowany.

Inż. Zbigniew Strzelczyk

3 – 8. Obróbka bursztynu (sortowanie, cięcie i łupanie, szlifowanie, polerowanie, fasetowanie, formowanie na kopiarce, szlifowanie mechaniczne, wiercenie, rzeźba, kompletowanie naszyjników)

Tematy trzeciego dnia

Prof. Barbara Kosmowska-Ceranowicz

1. **1.** Sygnowanie dzieł dawnego bursztynnictwa
2. **2.** Typowe materiały do fałszerstw bursztynu z wieku XIX i XX.

Mgr Anna Klucznik

3. **3.** Cechy stylowe dawnych dzieł bursztynowych

4. **4.** Artystyczna twórczość w bursztynie, noty o autorach, prace niepowtarzalne

Mgr Wiesław Gierłowski

5 – 8. Oznaczanie wyrobów bursztynowych. Opakowania firmowe, Przechowywanie, ekspozycja i konserwacja wyrobów. Opis i rozpoznawanie technik artystycznych. Stosowanie materiałów uzupełniających poza metalami szlachetnymi. Wykrywanie falsyfikatów, wad obróbki i materiału. Przyrządy i materiały do badań. Znaczenie rekomendacji. Opis wyniku badań.

Czwarty dzień

1. 1. Egzamin
2. 2. Rozdanie świadectw
3. 3. Spotkanie koleżeńskie.

W trakcie kursu przewidziane jest zwiedzanie kopalni hydraulicznej bursztynu, wystawy bursztynowej oraz pracowni. Czynności klasyfikacyjne i obróbcze będą demonstrowane na miejscu seminariów na urządzeniach najnowszej generacji.

Całkowity koszt kursu wynosi 390 zł. Stowarzyszenie wystawia faktury umożliwiające zaliczenie do kosztów uzyskania przychodów. Uczestnicy winni uiścić opłaty przed rozpoczęciem kursu przelewem na konto:

Stowarzyszenie Bursztynników, Zarząd Główny w Gdańsku – BS O/Gdańsk Oliwa nr : 10501764-2210702292

WG

9. Kronika Stowarzyszenia w czasopismach zawodowych

Krótką informacją o działalności Stowarzyszenia w na okładce „Polskiego Jubilera” od przyszedłego roku zostanie zastąpiona ilustrowaną relacją wewnątrz numeru o objętości 2-ch stron pisma.

Stałe informacje o działaniach Stowarzyszenia zamieszczać będzie także miesięcznik „Zegarki i Biżuteria”.

Od nowego roku planujemy także ulepszenie formy „Bursztyniska” (również dzięki ilustracjom) i zapewniamy członkom możliwość zamieszczania ich wypowiedzi nawet sprzecznych z postanowieniami Zarządu.

WG

10. Wystąpienie do Komitetu Integracji Europejskiej

Realizacja długofalowych dążeń środowiska wymaga znacznych nakładów finansowych. Zarząd stara się gromadzić te środki z rozmaitych źródeł, nie tylko bezpośrednio od członków Stowarzyszenia.

Dnia 15.07.1999r. Zarząd Stowarzyszenia złożył do Funduszu Współpracy wniosek o grant w wysokości 120.000 zł (30.000 EURO) na opracowanie norm jakościowych, które powinny spełniać produkty z udziałem bursztynu oraz na zakup niezbędnego sprzętu. Fundusz Współpracy jest - z ramienia rządowego Komitetu Integracji Europejskiej - instytucją koordynującą wykorzystanie pomocy finansowej płynącej dla Polski z Unii Europejskiej. Projekt przewiduje także promocję norm i ich upowszechnianie w całej Europie.

Nazwa projektu: AMBER-NORM (Europejski system norm jakości w dziedzinie przetwórstwa bursztynu). Celem jest wypracowanie standardów jakości w centrum przetwórstwa bursztynu oraz wypromowanie europejskiego certyfikatu jakości spełniającego wymogi UE, dalsza walka z falsyfikatami i namiastkami oraz ochrona konsumenta.

Długofalowym celem projektu jest utrzymanie dominującej pozycji Polski, a zwłaszcza Wybrzeża, w dziedzinie twórczości artystycznej i markowego produktu z bursztynu. Centrum Identyfikacji i norm jakości produkcji bursztynu byłoby związane z Gdańskiem.

Jacek Bielak

11. Współpraca z Muzeum Archeologicznym w Gdańsku

I. Sponsorowanie tomu materiałów z sympozjum naukowego o bursztynie.

Po dwóch latach starannego opracowania gotowy jest do druku tom referatów z międzynarodowego sympozjum naukowego w dziedzinie badań bursztynu i innych żywic kopalnych, które odbyło się w Gdańsku we wrześniu 1997 r.

Organizatorzy sympozjum: Muzeum Archeologiczne w Gdańsku i Muzeum Ziemi PAN w Warszawie nadali publikacji piękną i reprezentacyjną formę graficzną ilustrując ją 175 zdjęciami i tablicami. Teksty referatów napisane są w większości w języku angielskim (29 pozycji) i w części po niemiecku (6 pozycji). Wszystkie mają polskie streszczenia.

Poniżej przedstawiamy szczegółową prezentację tomu, opracowaną przez Muzeum Archeologiczne i skierowaną już do ośrodków naukowych w całym świecie (w polskim tłumaczeniu) z propozycją subskrypcji w cenie 96 marek niemieckich. Dla członków Stowarzyszenia Dyrekcja Muzeum zaproponowała subskrypcję w cenie 100 zł.

Ponadto po 2 tomy otrzymają bezpłatnie osoby, które na cele dofinansowania publikacji dokonają darowizny biżuterii lub innych wyrobów bursztynowych, przeznaczonych do sprzedaży w sklepie muzealnym. Osoby te zostaną umieszczone w tomie na liście sponsorów wydawnictwa. Dary na rzecz Muzeum przyjmuje biuro Stowarzyszenia, wystawiając pokwitowania darowizny na cele naukowe, pozwalające na odliczenie stosownych kwot od podatku dochodowego.

Zachęcamy wszystkich członków do ofiarności na ten jakże pożyteczny cel.

Publikacja wypełnia lukę w literaturze obcojęzycznej o bursztynie bałtyckim. Dotąd niewiele mogliśmy zaproponować na użytek naszych zagranicznych kontrahentów

INVESTIGATIONS INTO AMBER - BADANIA BURSZTYNU

Materiały z międzynarodowego sympozjum interdyscyplinarnego:

Bursztyn bałtycki i inne żywice kopalne

997 Urbs Gyddanyzc – 1997 Gdańsk

2–6 wrzesień 1997, Gdańsk

ISBN 83-85824-01-4

285 stron, 179 ilustracji, w tym 53 zdjęcia barwne

Ten bogato ilustrowany tom przedstawia najnowsze wyniki badań nad bursztynem z wielu dziedzin naukowych.

Złóża bursztynu

- • Barbara KOSMOWSKA-CERANOWICZ *Badania przyrodnicze nad bursztynem w Polsce*
- • Alexander I. BLAZCHISHIN *Paleogeografia i akumulacja osadów w eocenie niecki bałtyckiej i okolic*
- • Nadezhda P. LUKASHINA & Gennadij S. *Kryteria rozpoznania suity (formacji) pruskiej i poziomu pruskiego*
- • Siegfried RITZKOWSKI *Wiek bursztynonośnych osadów Sambii (rejon Kaliningradu), Bitterfeldu (Saksonia-Anhalt) i Helmstedtu (SE Dolna Saksonia)*
- • Jacek Robert KASIŃSKI & Elżbieta *Bursztyn na północnej Lubelszczyźnie — geneza i występowanie*
- • Władimir TUTSKIJ & Ljudmila STEPANJUK *Geologia i mineralogiczne właściwości złóż bursztynu na Ukrainie*

Badania inkluzji zwierzęcych i roślinnych

- • Jan KOTEJA *Paleoentomologia w Polsce*
- • Jan KOTEJA *Czerwce (Homoptera Coccinea) w bursztynie kredowym*
- • Barbara KOSMOWSKA-CERANOWICZ & Róża KULICKA & GABRIELA GIERŁOWSKA *Znaleziska rzadkich inkluzji zwierzęcych w bursztynie bałtyckim*
- • Róża KULICKA & Zofia SIKORSKA-PIWOWSKA *Ślady autopodiów ssaków zachowane na powierzchni bursztynu*
- • Siegfried RITZKOWSKI *Jaszczurka *Nucras succinea* Boulenger byłego zbioru bursztynu w Königsbergu*
- • Nikolai I. TURKIN & Elena E. EZHOVA *Niektóre prawidłowości zatapiania szczątków roślinnych w naturalnych żywicach*

Badania archeologiczne

- • Jan Michał BURDUKIEWICZ *Bursztyn w późnym paleolicie Europy Północnej*
- • Klára MARKOVÁ *Znaleziska bursztynu w kotlinie karpackiej*
- • Andrzej NIWIŃSKI *Bursztyn w starożytnym Egipcie*
- • Ryszard F. MAZUROWSKI *Eksploatacja i obróbka bursztynu w okresie późnego neolitu na Żuławach*
- • Ilze B. LOZE *Obróbka bursztynu w środkowym neolicie na Łotwie*
- • Siegfried RITZKOWSKI & Gerd WEISGERBER *Neolityczne wyroby wykopaliskowe z dawnego zbioru bursztynu Uniwersytetu Alberta w Königsbergu*
- • Zbigniew BUKOWSKI *Znaleziska bursztynowe z młodszych faz epoki brązu i wczesnej epoki żelaza w dorzeczu Odry i Wisły*
- • Aleksandra COFTA-BRONIEWSKA *Bursztyniarstwo u społeczności Kujaw w okresie wpływów rzymskich*
- • Eleonora TABACZYŃSKA *Obróbka bursztynu w Gdańsku przed tysiącem lat*
- • Aleksandra GRUSZCZYŃSKA *Bursztyniarze z IV–V wieku n.e. w Świlczy koło Rzeszowa*
- • Eleonora TABACZYŃSKA *Bursztyn jako przedmiot badań archeologicznych: doświadczenia polsko-włoskiej współpracy*
- • Nuccia NEGRONI CATAACCHIO, Alessandra MASSARI, Barbara RAPOSSO & Barbara SETTI *Amberweb: projekt informacyjnego centrum o bursztynie w Internecie — logiczna struktura bazy danych i wzbogacanie tej bazy o nowe dane w rozdziale archeologicznym*

Wyniki badań fizyczno-chemicznych bursztynu i innych żywic kopalnych

- • Adam JEZERSKI, Michał SACHANBIŃSKI, Franciszek CZECHOWSKI & Jan CHOJCAN *Badania żywic kopalnych ze złóż polskich metodą elektronowego rezonansu paramagnetycznego (EPR) i anihilacji pozytonów*
- • Alexander M. SHEDRINSKY, Ester MUCHAWSKY-SCHNAPPER, Zeev AIZENSHTAT & Norbert S. BAER *Zastosowanie pyrolizy do badania obiektów bursztynowych z kolekcji etnograficznej Muzeum Izraela*
- • Gennadij S. KHARIN *Inkluzje gazowe w bursztynie bałtyckim*
- • Norbert VÁVRA *Żywice kopalne z Austrii: biomarkery wykryte w rostornicie (eocen, Karyntia), keflachicie (miocen, Styria) i żywicy z dolnej kredy Salzburga*

- • Günter KRUMBIEGEL *Bekeryt z kopalni Goitsche koło Bitterfeldu (Saksonia, Niemcy)*
- • Alicja M. ZOBEL *Cedaryt i inne żywice kopalne w Kanadzie*
- • Günter KRUMBIEGEL, Brigitte KRUMBIEGEL & Barbara KOSMOWSKA-CERANOWICZ *Pozostałości zbiorów bursztynu Otto Helma w spuściznie Wienhausa*

Obróbka bursztynu

- • Joanna DANKOWSKA *Chłopskie złoto — biżuteria bursztynowa w kulturze ludowej*
- • Zoia KOSTIASHOVA *Produkcja wyrobów jubilerskich, galanteryjnych i artystycznych w Kaliningradzkim Kombinacie Bursztynu (1945–1996)*
- • Piotr SZACKI *Bursztyn sycylijski*
- • Wiesław GIERŁOWSKI *Gdańscy twórcy, warsztaty i gospodarka bursztynem w dwudziestym stuleciu*

II. Wystawa „Z bursztynem przez tysiąclecia”.

Stała wystawa bursztynowa w sali wystawowej Muzeum Archeologicznego w Gdańsku przy ul. Mariackiej 26 wymaga, w części prezentującej dorobek współczesnych bursztynników, ciągłego uzupełniania w obiekty nowopowstające. W imieniu Zarządu współpracę z Muzeum prowadzi mgr Anna Klucznik. Zachęcamy do uzgadniania z nią propozycji zamieszczenia na wystawie prac naszych członków, co może być znakomitym środkiem promocyjnym. Prezentacje na wystawie mogą mieć charakter okresowego depozytu, na czas uzgodniony z Muzeum. Są one na trwałe rejestrowane w ewidencji muzealnej, a także w rozpowszechnianych publicznie katalogach. Najnowsza wersja katalogu wystawy, autorstwa mgr Elżbiety Chońskiej-Bochdan przy udziale prof. Barbary Kosmowskiej-Ceranowicz, ukaże jeszcze w tym roku.

Muzeum zainteresowane jest także darowiznami paciorków lub innych fragmentów dawnych wyrobów, spotykanych w partiach surowca pochodzącego z kopalnych plaż w delcie Wisły.--
Biuro Stowarzyszenia ułatwia kontakty i udziela szczegółowych informacji w tych sprawach.

Wiesław Gierłowski

12. Współpraca z Uniwersytetem Śląskim

Ponawiamy prośbę o składanie w Stowarzyszeniu próbek płynu i nagaru osadzającego się w komorach ciśnieniowych autoklawów jako materiału badawczego do potrzeb Katedry Geochemii Uniwersytetu Śląskiego. Badania te mają zasadnicze znaczenie dla oceny skutków termicznej obróbki bursztynu.

WG

13. Ewidencja niesolidnych kupców

Przypominamy o możliwości wpisywania do ewidencji komputerowej Stowarzyszenia niesolidnych kontrahentów w oparciu o dokumentację określoną w okólniku wysłanym w tej sprawie. Członkowie mają też możliwość zapoznania się w naszym biurze z zastrzeżeniami wpisanymi do komputerowego rejestru. Wyciągi z rejestru nie mogą być przesyłane w sieci, jak też wydawane w postaci firmowych dokumentów. Dozwolone jest jedynie dokonywanie odręcznych notatek.

WG

III. Wiadomości ze świata

1. Muzeum Inkluzji w Bursztynie

Gdańsk od niepamiętnych czasów zajmował miejsce szczególne w handlu i badaniach bursztynu. Do 1945 r. miasto posiadało bogatą kolekcję inkluzji roślinnych i zwierzęcych w Zachodniopruskim Muzeum Prowincjonalnym mieszczącym się w Zielonej Bramie. Niestety, zbiory te, wywiezione z miasta aby uchronić je przed działaniami wojennymi, zaginęły, a wśród nich o wielkiej wartości naukowej kolekcje Helma i Mengego. Wg obliczeń prof. Barbary Kosmowskiej-Ceranowicz w zbiorach tego Muzeum było co najmniej 13000 bryłek bursztynu.

Potrzeba istnienia bursztynowej placówki muzealnej w Gdańsku dojrzała od dawna w środowisku osób związanych ze Stowarzyszeniem Bursztywników w Polsce. Gwałtowny wzrost zainteresowania inkluzjami w bursztynie wywołany filmem Park Jurajski w reż. S. Spielberga spowodował, że w Europie i USA pojawili się liczni kolekcjonerzy amatorzy, zaczęły powstawać muzea bursztynu i inkluzji, a wspaniałe i cenne materiały naukowe z regionu gdańskiego płyną szerokim strumieniem za granicę i do innych miast Polski. W efekcie zbiory inkluzji i wyrobów bursztynowych są bogatsze w krajach i miastach, które z tradycją bursztynową nie mają nic wspólnego.

Już od kilku lat Stowarzyszenie Bursztywników podejmowało starania, aby w regionie gdańskim powstała placówka, która gromadziłaby inkluzje. Podczas trwania targów bursztynowych w marcu 1998 r. pan Wiesław Gierłowski przekonał mnie, abym podjął stosowne działania w Uniwersytecie Gdańskim. Dzięki przychylności prof. Haliny Piekarek-Jankowskiej, Dziekana Wydz. Biologii, Geografii i Oceanologii i władz rektorskich już w czerwcu 1998 r. na Uniwersytecie Gdańskim powstało Muzeum Inkluzji w Bursztynie. Pod względem organizacyjnym jest to pracownia w ramach Katedry Zoologii Bezkręgowców.

W obecnej sytuacji finansowej głównym zadaniem Muzeum jest gromadzenie inkluzji zwierzęcych i roślinnych oraz ich udostępnianie do badań naukowych. Sprawy ekspozycji pozostawiamy na później.

Po roku funkcjonowania Muzeum dysponuje już kolekcją około 3000 kawałków bursztynu z ponad 5000 inkluzjami zwierzęcymi i roślinnymi (nie licząc tzw. "włosków" i detrytusu). Gdyby utrzymać takie tempo gromadzenia to po 6-7 latach nasze Muzeum miałoby największą kolekcję inkluzji na świecie. Przypomnę, że dawne Zachodniopruskie Muzeum Prowincjonalne w Gdańsku zgromadziło przez 65 lat (1880 - 1945) niewiele ponad 13 000 okazów, a Muzeum Ziemi PAN w Warszawie przez 48 lat (1950 - 1998) prawie 20 000. Wśród najcenniejszych, dotychczas skatalogowanych okazów, w naszych zbiorach są 3 pęki włosów ssaków (W. Kalandyk 2, S. Jacobson 1), samiec komara (J. Serafin), wije (W. Kalandyk, W. Gierłowski, Jacobson), pszczoła (R. Szadziwski), duży fragment drewna (D. Wojtkiewicz), poczwarki mrówek (W. Kalandyk), kosarz z wielkimi oczami (W. Gierłowski), niewielki kawałek bursztynu z ponad 100 roztocami (J. Leśniak), równonóg (W. Kalandyk), „tańczący” kuczman *Fossihelea gralitarsis* nad gałązką tui (J. Serafin), kuczman składający jaja (S. Jacobson), mrówka w pajęczynie (W. Kalandyk), patyczak i olbrzymia kózka (Z. Dobrowolski, w depozycie), siatkoskrzydło (W. Kalandyk), termity (R. Sujkowski i W. Kalandyk), duże odciski liści drzew (L. Dumin), a nawet dobrze zachowana jętka (W. Kalandyk).

Dotychczasowe zbiory muzealne pochodzą wyłącznie z darowizn. Na liście darczyńców są następujące osoby:

Wojciech Kalandyk (Gdańsk) - 4630 fragmentów nieoszlifowanego bursztynu sambijskiego, w których ok. 50% zawiera inkluzje. Obecnie materiał jest opracowywany i katalogowany. Jest to największa darowizna dla Muzeum.

Ryszard Szadziewski (Gdańsk) - 63 kawałki bursztynu bałtyckiego i dominikańskiego.

Stanisław Jacobson (Gdańsk) - 60 kawałków bursztynu bałtyckiego z inkluzjami.

Roman Sujkowski (Sopot) - 41 bryłek bursztynu.

Jacek Serafin (Kasparus w Borach Tucholskich) - 30 bryłek. Wyselekcjonowane okazy muchówek o dużej wartości naukowej. Wśród nich są 2 holotypy (odpowiednik wzorca) gatunków nazwanych na cześć darczyńcy - *Aedes serafini* i *Metahelea serafini*.

Jacek Leśniak (Gdańsk) - 25 kawałków.

Wiesław Gierłowski (Gdańsk) - 22 kawałki.

Dominika i Marek Wojtkiewicz (Gdańsk, studentka biologii z bratem) - 21 bryłek, w tym niezwykle duży kawałek drewna w bursztynie.

Christel i Hans Werner Hoffeins (Hamburg) - 20 wyselekcjonowanych kawałków bursztynu bitterfeldzkiego i bałtyckiego z kuczmanami, oraz duży wycinek warstwy bursztynonośnej z Bitterfeldu.

Stefan Plotta (Gdańsk) - 8 kawałków, w tym jeden z bardzo dużym bzygiem (Syrphidae).

Zbigniew Dobrowolski (Gdańsk) - 7 kawałków z owadami. Ze zbiorów p. Dobrowolskiego na naszej wystawie jako depozyt jest eksponowany niezwykle duży chrząszcz z rodziny kózkowatych (Cerambycidae) oraz bardzo rzadki patyczak (Phasmoptera).

Ludwik Dumin (Gdańsk) - 2 duże odciski liści drzew.

Gabriela Gierłowska (Gdańsk) - 1 inkluzja owada.

Z wymienionej powyżej listy darczyńców wynika, że wśród nich są właściciele pracowni jubilerskich (8), kolekcjonerzy amatorzy (2) oraz studenci i pracownicy nauki (2).

Każdy kawałek bursztynu otrzymuje kolejny numer inwentarzowy. Odnotowane jest jego pochodzenie oraz zawartość. Oprócz tradycyjnej księgi inwentarzowej prowadzona jest także ewidencja komputerowa z wstępnymi oznaczeniami dostępna na naszych stronach internetowych (<http://www.ocean.univ.gda.pl/~zoolbez/muzeum.htm>), która umożliwia dotarcie do potrzebnych materiałów naukowcom zagranicznym i krajowym, specjalizujących się w wybranych grupach taksonomicznych.

Kolekcjonerzy i jubilerzy, którzy bezinteresownie przekazują inkluzje do zbiorów naukowych mogą mieć satysfakcję, że wnoszą nie tylko duży wkład w rozwój badań nad inkluzjami, ale przyczyniają się do powstawania kolekcji we własnym regionie. Natomiast naukowcy, którzy opracowują inkluzje tę hojność doceniają nazywając nowe dla nauki gatunki i rodzaje na cześć ofiarodawców. W kolekcji naszego Muzeum są już takie dwa gatunki: komar: serafina *Aedes serafini* i kuczman serafina *Metahelea serafini* nazwane na cześć Jacka Serafina, który je podarował. Oczywiście pan Jacek Serafin mógł je sprzedać za granicą za duże pieniądze, zwłaszcza niezwykle rzadkiego komara. W tym miejscu chciałbym wspomnieć, że nazwy naukowe inkluzji będą trwały dopóki będzie istniała nasza cywilizacja i jest to dla ofiarodawcy pomnik trwalszy niż granitowy wystawiony za pieniądze. Z muzealnego punktu widzenia wszystkie inkluzje mają dużą wartość naukową, nawet te bardzo drobne. Natomiast kolekcja zamknięta w skrzyniach i niedostępna dla badaczy fauny i flory sprzed wielu milionów lat jest martwa.

W Muzeum można obejrzeć pod lupą i oznaczyć posiadane inkluzje, oczywiście w rozsądnej ilości. W zamian za usługę można nam podarować ciekawe z naukowego punktu widzenia okazy.

Patronat nad Muzeum Inkluzji w Bursztynie sprawuje Stowarzyszenie Bursztyenników w Polsce. Stowarzyszenie zaopatrzyło Muzeum w nowoczesny kombajn do obróbki inkluzji, diamentową piłę do cięcia bursztynu oraz 2 witryny ekspozycyjne firmy Alniko. Natomiast z własnych środków zakupiliśmy 3 kolejne witryny Alniko. Tak więc, na korytarzu V piętra zajmowanego przez Katedrę Zoologii Bezkręgowców, w 5 gablotach są eksponowane najciekawsze inkluzje oraz ich kolorowe fotografie. Są one z dużym

zainteresowaniem oglądane przez studentów biologii i oceanografii. Na razie nie mamy odpowiedniego pomieszczenia na przygotowanie większej ekspozycji inkluzji dostępnej dla zwiedzających osób spoza Uniwersytetu.

Dla studentów III r. biologii prowadzony jest wykład pt. „Życie w bursztynie”, a na pracowni specjalizacyjnej w Katedrze studenci praktycznie zapoznają się z inkluzjami i ich przygotowywaniem do badań naukowych. Od ubiegłego roku studenci przygotowują prace magisterskie na zgromadzonych materiałach. Dwie z nich dotyczące współwystępowania inkluzji w oparciu o darowiznę W. Kalandyka zostały pomyślnie zakończone w czerwcu br. Przygotowywana jest również rozprawa doktorska na temat współwystępowania inkluzji zwierzęcych i roślinnych w bursztynie bałtyckim.

Z reguły, dopiero po wielu latach od zgromadzenia zbiory są opracowywane przez odpowiednich specjalistów, a wyniki badań publikowane w naukowych czasopismach. Tak jest i z naszymi zbiorami. Dopiero niewielka część okazów jest opracowana lub w opracowaniach naukowych.

Pełna zapału i energii mgr E. Sontag włączyła się w przygotowanie Galerii Paleontologicznej podczas tegorocznych targów Amberif'99 oraz reprezentowała Muzeum na Targach Dominikańskich. To dzięki Jej urokowi miękna twarde handlowe serca właścicieli inkluzji - a każde złamane serce to kolejny nabytek muzealny.

Prof. Ryszard Szadziwski
Kierownik Muzeum Inkluzji w Bursztynie
Katedra Zoologii Bezkęgowców
Uniwersytet Gdański
al. Piłsudskiego 46
81-378 Gdynia
tel. 621-70-28

2. Wyniki konkursu w dziedzinie sztuki i rzemiosła bursztynowego Krajów Nadbałtyckich w Ribnitz-Damgarten

Wielki konkurs na dzieła bursztynowe, nadesłane w liczbie ponad 350, z 15 krajów (w większości nadbałtyckich) zakończył naszym niepowodzeniem. Żaden z członków Stowarzyszenia biorących w nim udział nie uzyskał nagrody ani wyróżnienia. Niezbyt okazale wypadli też inni polscy twórcy. Przypadło im tylko 9 wysokich ocen na 47 rozdzielonych przez Sąd Konkursowy. Niemcy zdobyli 16, Litwini 10, Rosjanie 6, Duńczycy 4 a jedno wyróżnienie zdobyła Belgijka.

Pewnym pocieszeniem jest że pierwszą nagrodę w dziedzinie sztuki uzyskała łódzka artystka Ewa Wędzikowska. Honor naszego Wybrzeża uratowały Panie:

Paulina Binek zdobywając 3 miejsce w konkursie rzemiosła i 6 w dziedzinie sztuki oraz Agnieszka Łukasiak na 20 miejscu w dziedzinie sztuki.

Nagrody i wyróżnienia w kolejności oceny punktowej Sądu Konkursowego z dnia 27.4.1999 r.

Nagrody w dziedzinie sztuki

Dzieło	Kod	Imię i nazwisko	Kraj
Sculpture	520317	Ewa Wędzikowska	Pl
Hokuspokus	210195	Erhard Nolte	D
Vier Ringe	108108	Jonas /Waidilute Balciunas/Vidugir	Lt
Fossils	654642	Eimantas Ludavicius	Lt

Miesmuschel 170946	Axel Schröder-Olbrisch	D
Szamanka 2 040968	Paulina Binek	Pl
Drop 654641	Eimantas Ludavicius	Lt
Bursztynowa jesień – 3 części	Andrzej Opałko	Pl
Zeitspuren 020202	Andrea Klinger	D
Amulets for Pilgrim	Zilvinas Bautrenas	Lt
Welle 180794	Margarete Ristau	D
Der Morgen/Der Tag/ Der Abend/Die Nacht	Laima Keriene	Lt
Halsjuwel für Ribnitz	Pia Clauwaert	B
Mermaids'head ornament	Inger Johanne Andersen	Dk
Losgelöst 191065	Norbert Jäger	D
Meditationskrone der wilden Meerjungfrau	Andrea Grauwinkel	D
Saint Brigitte 202930	Brigitte Stovring	Dk
Evolutions 270357	Claudia Bätge	D
Schnecke 241824	Natalia Lapinus	Rus
Kette 171239	Agnieszka Łukasiak	Pl
Frau 190381	Krzysztof Jacek Sumeradzki	Pl
Pendant 445616	Odeta Motiekaityte	Lt
Necklace 181836	Birute Stulgaite	Lt
Armreif eines Bernsteinfischers 851999	Cynthia Kurth	D
Halsschmuck "Ab-Origine"	Birthe Häusgen	D
Heiliger Georg 812914	Igor Brazunas	Rus
Halsschmuck "Harztropfen"	Silke Trekel	D
Pajurio motyvai-2016592	Danguole Baravykiene	Lt

Nagrody w rzemiośle artystycznym

Nordrollen	Heiko Bugeninks	D
Abnehmbare Knöpfe	Inger Johann Andersen	Dk
Szamanka 1	Paulina Binek	Pl
das Kästchen-inmitten	Artur Skrocki	Pl
„Kiausinis”, Ei	Arturas Davainis	Lt
Ei, „Österlich mit Geheimnis”	Andre Weretennik	Rus
Halsschmuck	Rea Högner	D
Balade saulei	Aigis Auders	Lt
Armband	Hanne Behrens	Dk
Schachbrett	Boris Igdałow	Rus
Schreibtischtopf	Herbert Stegemann	D
Konzert Fortepiano mit Orchester	Andrej Kawetski	Rus
Homage an Paul Wunderholz	Hartmut Pahlke	D
Bernsteinkreuz	Boris Igdałow	Rus
Die Bernsteinrakete	Artur Skrocki	Pl
Sage „Jura”	Petras Balcius	Lt
Apyranke	Rimantas Baltrusis	Lt
Perlentanz	Vitalis Kubach	D
Halsschmuck	Wolfgang Thom	D

3. Jubileusz Państwowego Instytutu Geologicznego

W dniu 1 października br. odbyła się w Gdańskim Oddziale Geologii Morza uroczystość związana z osiemdziesiątą rocznicą powołania do życia Państwowego Instytutu Geologicznego. Sejm Ustawodawczy II Rzeczypospolitej podjął w tej sprawie postanowienie jaką jedną z pierwszych swych decyzji już w dniu 7 maja 1919 roku, w parę miesięcy po odzyskaniu niepodległości. Dzisiaj możemy podziwiać szybkość i sprawność działania polskich organów państwowych w okresie tworzenia państwowości po rozbiorach.

Oddział Geologii Morza także miał powody do świętowania. Akurat 1-go października mijała 31 rocznica jego utworzenia, a do tego doszło oficjalne otwarcie nowej, pięknej siedziby w Dolinie Radości. Z pracami badawczymi tego Oddziału, obejmującymi nie tylko obszar morski polskiej strefy ekonomicznej (powierzchnia ponad 31 tysięcy km² – 10% terytorium Polski) lecz i pas przybrzeżny, w którym zalega większość złóż bursztynu, wiążemy nadzieje na trwały dopływ surowca z krajowych źródeł.

Zainteresowanie pracowników Instytutu problematyką bursztynową i życzliwa pomoc w korzystaniu z posiadanej dokumentacji naukowej rokuje dobrym rozwojem współpracy z naszym środowiskiem.

Wiesław Gierłowski

4. Wystawa „Bursztyn – magiczny kamień” w Malborku

Szwedzko-duńsko-polska wystawa na Zamku w Kalmarze, która przez całe lato prezentowana była pod nazwą „Bursztyn – żyjący kamień”, miała być przeniesiona w komplecie do Zamku Malborskiego na okres września i października br. Wspaniały katalog wystawy w polskiej edycji zawiera dzieła eksponowane w Kalmarze z kolekcji duńskiej rodziny królewskiej i pięciu muzeów szwedzkich, które jednak w rzeczywistości do nas nie trafiły.

Nie mniej wystawa nawet w okrojonej wersji warta jest obejrzenia. Bogata malborska kolekcja zabytków artystycznego bursztynnictwa została wzbogacona o nawiązujące do dawnych form stylowych obiekty współczesne (głównie z pracowni Doroty i Lucjana Myrtów) oraz o unikalne okazy przyrodnicze (słynna gdańska jaszczurka i ogromne bryły naturalnego bursztynu ze wszystkich eksploatowanych obecnie złóż).

W malborskiej wersji wystawy dokonano przeglądu dorobku polskich artystów-bursztynników, którzy w latach sześćdziesiątych zapoczątkowali rozwój twórczości po wojennej przerwie. Palma pierwszeństwa należy się Marii i Pawłowi Fietkiewiczom z ich finezyjnymi pracami, w których srebro nie konkuruje z bursztynem, lecz stanowi jak gdyby oparcie dla jego naturalnej urody. Janina Grabowska określiła to niegdyś jako „srebrne glossy do bursztynu”.

Wyrazista jest muzealna kolekcja rodzinnej grupy „Piro”. Tworzą ją dzieła kształtowane swobodnie, a wielobarwne układy z różnorodnych kamieni jubilerskich wcale nie umniejszają dominującej roli bursztynu.

Swobodnie i miękko kształtuje swoje prace Wojciech Jakubowski, a równocześnie odczuwa się w nich wewnętrzną dyscyplinę płynącą z warsztatu niedoścignionego mistrza miedziorytu. Wojciech Jakubowski w wielkich salach Malborskiego Zamku obchodził niedawno siedemdziesiąte urodziny, a bibliofile – miłośnicy jego *ekslibrisu* przydali mu tytuł Wojciecha Zdobywcy, dedykując *Adalberto Expugnatori* dowcipną rymowankę zaczynającą się od zwrotek:

*Malbork przez tyle wieków nie został zdobyty
Choć różni się próbowali wdrzeć na murów szczyty
Krzyżacy go zbudowali, Polakom twierdzą był wieki
Lecz wróg go żaden nie zdobył, z Bożej korzystał opieki*

Dopiero w naszej epoce został raz pierwszy zdobyty

*Za sprawą sztuki Wojciecha i jego zacnej kobiety
Bo kiedy się Jakubowscy szturmem na Malbork rzucili
Mając za oręż ekslibris, to go od razu zdobyli*

Retrospekcją w nieodległy czas, kilkunastu do 20 lat są zestawy prac kilku innych prekursorów dzisiejszego bursztynnictwa: Giedymina Jabłońskiego, małżeństwa Sokołowskich, braci Góralskich i innych.

Autorzy wystawy: scenariusza Elżbieta Mierzwińska i aranżacji plastycznej Mariusz Stawarski zapewnili jasny układ przestrzenny i tematyczny oraz dobry opis dzieł artystycznych. Nieco gorzej wypada strona dydaktyczna części przyrodniczej – wymieszane okazy bursztynu z różnych złóż, brak opisu cech charakterystycznych, brak podpisów pod zdjęciami fragmentów ciała jaszczurki.

Wizyta na wystawie będzie okazją do nabycia katalogu-albumu, ze wspaniałymi fotografiami (między innymi mikroskopowymi zdjęciami inkluzji autorstwa Elżbiety Sontag i fotogramami wielkich obiektów bursztynowych wykonanymi przez Jarka Wasilenkę). Katalog zawiera 6 esejów, z których szczególnie przydatne w praktyce handlowej mogą się okazać mówiące o właściwościach leczniczych i sile magicznej bursztynu. W sklepie muzealnym pojawiła się dawno oczekiwana polska wersja katalogu bursztynowej wystawy w Augsburgu pt. „Bursztyń w sztuce” z popularnym przedstawieniem genezy i właściwości bursztynu, historii jego wydobycia i przetwórstwa oraz opisem eksponatów z barwnymi zdjęciami. Autorką augsburskiego katalogu jest Elżbieta Mierzwińska, kustosz wystawy malborskiej. Zachęca niska cena katalogu – 33 zł. Katalog nowej wystawy kosztuje 79 zł.

Wystawę otwarto 2 października br. Potrwa do wiosny przyszłego roku.

Dyrektor Muzeum Zamkowego przyrzekł sprowadzenie do Malborka kolekcji duńskiej i szwedzkiej na jesień przyszłego roku.

Wiesław Gierłowski

5. Wystawa „Bursztyń – skarb dawnych mórz”

Wystawa ta, stworzona przez Muzeum Ziemi PAN w Warszawie, okazała się niezawodnym narzędziem promocyjnym i dydaktycznym. Przez trzy lata gościły ją muzea we wszystkich częściach Polski. Największe powodzenie ma ona w południowej części kraju, odległej od złóż i ośrodków przetwórczych. Tak na przykład w Rzeszowie miała frekwencję dwudziestokrotnie większą niż w Piszcu, położonym obok Kurpiowszczyzny słynnej z ludowych tradycji obróbki bursztynu.

Obecnie wystawa gości w Sosnowcu i ma szansę wyrównać rzeszowski rekord powodzenia.

WG

6. Wystawa „Gdańsk w Małym Gdańsku”

Tę nazwę, utrwaloną już w tradycji wiślanego szlaku handlowego, dla Kazimierza Dolnego, nadali organizatorzy wystawy gdańskich autorów malarstwa oraz biżuterii i małych form rzeźbiarskich, która odbyła się w Galerii „Domu Michalaków” w okresie od 4. do 17. września 1999 r. z inicjatywy i staraniem mgr Anny Klucznik, właścicielki galerii w gdańskim City Forum.

Na wystawie w przewadze zaprezentowali swoje prace artyści tworzący w bursztyń lub z udziałem bursztynu – dwunastu z czternastu biorących udział. Tylko Krzysztof Grabowski i Mariusz Zajko, laureaci ostatniego konkursu Amberif Design Award, wykonali dzieła czysto srebrne. Pozostali autorzy, jak przystało na mieszkańców regionu pomorskiego, wykazali się przywiązaniem i zrozumieniem możliwości jakie daje bałtycki materiał.

Annie Klucznik udało się pozyskać twórców już dobrze znanych, zarówno z pomysłowości jak i solidnego warsztatu, których lista świadczy sama za siebie:

Paulina Binek

Mariusz Drapikowski
Mariusz Gliwiński
Anna Reszczyńska-Nowińska
Wiktor Klechowicz
Zygmunt Klechowicz
Jarosław Mróz
Elżbieta Pawłowska
Marek Pawłowski
Stefan Plota
Piotr Reszczyński
Dariusz Zarański.

Galerie „Klucznik” i „Dom Michalaków” wniosły swój dobry wkład do tradycji wystawiennictwa złotniczego w Kazimierzu Dolnym i nadwiślańskiej kooperacji.

Wiesław Gierłowski

7. Niemiecki dar na rekonstrukcję Bursztynowej Komnaty

Koncern „RUHRGAS” hojną ręką udzielił dotacji na dokończenie rekonstrukcji Bursztynowej Komnaty przez rosyjski zespół rzeźbiarzy pracujący od 25 lat na terenie kompleksu pałacowo-parkowego „Carskie Sioło” w mieście Puszkina pod Petersburgiem.

Umowę darowizny w kwocie 3.500.000 USD podpisywał Minister Kultury Federacji Rosyjskiej i Prezes Spółki „Carskosielskaja Jantarnaja Mastierskaja” Borys Igdałow. Wydaje się iż dzięki bezpośredniemu udziałowi reprezentanta wykonawców w akcie darowizny pieniądze nie zaginę po drodze na licznych zwykle szczeblach administracyjnych. Gotową Komnatę mamy ujrzeć w roku 2003 na trzechsetletnią rocznicę Petersburga.

Wcześniej na „Amberfife'2000” nasi rosyjscy koledzy przyrzekli przedstawić kilka odtworzonych fragmentów dzieła.

WG

8. Notowania cen skupu surowca bursztynowego

masa w gramach lub właściwości	ceny średnie na początek roku			ceny średnie 30.09.1999
	1997	1998	1999	
500 – 1000	1400	1600	1650	1500
300 – 500	1200	1200	1180	850
200 – 300	960	1100	1020	750
100 – 200	800	990	720	670
60 – 100	700	750	550	520
40 - 60	600	680	500	450
10 - 40	450	450	370	320
5 - 10	275	350	230	180
1 - 5	200	180	110	90
0,5 - 1	60	50	45	30
poniżej 0,5	15	12	10	5
bursztyny warstwowe				
ponad 5 g	100	110	100	80
bursztyny zanieczyszczone				
(porowate) ponad 10 g	40	50	50	30.

Ceny w dostawach z importu zorganizowanego są wyższe około 10%

Przewodniczący Komisji Surowcowej - Jacek Leśniak.